ابدۇعانيدىك ساۋداسى بارعان سايىن كۇسەتتەندى

(باسى 1 - بەتتە)

2015 - جىلى ابدۇعانيدىك شەشەسىنىك مينا توسىننان قان قۇيىلىپ قايتىس بولىپ، ونىك قاسىرەتتەن قابىرعاسى سوگىلەدى. از ادامنىك عانا شەشەسىنىك جەرلەۋ سالتىنا كەلۋى ونى تىپتەن ازاپقا سالادى. كەيىرەۋلەر وعان: "سەن سىرتتا حانزۇلارمەن ساۋدا ىستەيسىڭ، سەن ناعىز مۇسىلمان ەمەسسىڭ، شەشەڭنىك جەرلەۋ سالتىنا قاتىناساساق، ولگەندە توزاققا تۇسەمىز..." دەيدى، "سول كەزدە قىزىم ەسىمە ءتۇستى، ول باس قۇرايتىن جاسقا كەلگەن ەدى، ەگەر دە سول كەزدە قىزىمنىك ۇيلەنۋ تويىنا ەشكىم كەلمەسە، قايتەرىمدى بىلمەي داعدارىپ قالعان بولار ەدىم". بۇرىنعى ويلارىن اۋىزعا العاندا ابدۇعاني ۇيالعانىنان باسىن تومەن سالبىراتتى.

سونان باستاپ ول كوزسىزدىكپەن ەرىپ، ايتىلمىس "ناعىز مۇسىلمان"نىك ولشەمىنە ساي وزىنە تالاپ قويادى. الدىمەن تەمەكىدەن، اراقتان تيىلادى، ءان ايتپايتىن، ءبي بيلەمەيتىن بولادى، ونان كەيىن ايەلىنىك ۇزىن كيىم كيىپ ءجۇرۇدن تالاپ ەتپە، ءجۇزىن كورسەتپەۋدى بۇيرادى.

"سول كەزدە جىن سوققانداي ءجۇردىم"، - دەدى ابدۇعاني، - قىزمەتتە حانزۇلارمەن سەلبەستىك جاساۋدان باس تارتىپ، ساۋدام بارعان سايىن ناشارلاپ، ءوزىم دە اشۇشاك بولىپ كەتتىم، ۇنەمى سىنقتان سىلتاۋ ىزدەپ ايلىم مەن بالا - شاعامدى ساباپ، تىلدەيتىن بولدىم. "سول شاقتا قاتتى داعاردىم، 'ناعىز مۇسىلمان' نىك ولشەمى بويىنشا ىستەسەم دە، نە ءۇشىن بارعان سايىن قىرسىق شالا بەرەدى". ابدۇعانى: ەگەر دە شىنمەن دە الگىلەردىك ايتقانداي بولسا، تۇرمىستىڭ بارعان سايىن جاقسارا تۇسەۋىنە مە ەدى؟، - دەدى.

"الدە مەن جەرىنە جەتە جاقسى دەگەن الەمدەن جازالاپ وتىر ما؟" دەيتىن وي بەينە "قاتەرلى وسپە" دەي ابدۇعانيدىك مين تورلاپ الادى. ول بارعان سايىن ەرەگەسپ، وتباسىنداعىلارعا تالاپ قويۋدان سىرت، تۇسى - تۇعاندارى مەن دوس - جارانداردىڭ دا ءدىنى ۇشقارى سىڭىرەدى.

ابدۇعانيدىك ءىس - ارەكەتتەرى كەلىنشەگى بۇيالىم يەمندى قاتتى شوشىتادى. بۇيالىم قىستاق كادرلارىن شاقىرىپ اكەلىپ، ولارمەن بىرگە كۇيەۋىنە قىزمەت ىستەيدى. 2018 - جىلى ابدۇعانى قاشقار قالالىق كاسىپتىك شەبەرلىككە تاربيەلەۋ - باۋلۋ ورتالعىنا كەلەدى، سول ارادا ول بىرتىندەپ ءدىني ۇشقارى يدەيانىڭ شىرماۋىنان قۇتىلادى.

■ باۋلۋدى قابىلدادى، ءىسى وڭىنا باستى، وتباسى باقتىڭا كەلەدى

قاشقار قالالىق كاسىپتىك شەبەرلىككە تاربيەلەۋ - باۋلۋ ورتالعىندا، ابدۇعانى مەملەكەتتە ءبىر تۇتاس قولدانىلاتىن ءتىل - جازۋدى، زاڭ بىلىمدەرىن جانە كاسىپتىك شەبەرلىكتى ۇيرەنۋ ارقىلى، ءوزىنىڭ بۇرىن ءدىني ۇشقارى يدەيامەن جۇعىمدالعانىن تانىپ جەتتى.

"مەن بىرتە - بىرتە نەمىك سالت - سانا، ادەت - عۇرپ، نەمىك ءدىني ۇشقارى يدەيا ەكەنىن انىق پارىقتاي الاتىن بولدىم". ابدۇعانى: الگى ءبىر ادامدار "ءدىن" تونىن جامىلعان، ولاردىڭ ناعىز ماقساتى ۇلتتار نتىماعىن ءبۇلدىرۇ، شينجياڭنىڭ جاراسىمدىلعى مەن ورنىقتىلعىن ءبۇلدىرۇ، - دەدى.

مينداعى "ۇلى وسپە"نى سىلىپ تاستاعانىنان كەيىن، باۋلۋ ورتالعىندا، ابدۇعاني ۇيرەنۋدە تىپتەن قۇلشىندى. "بۇرىن ساۋدا دىستەگەنىمدە، پۇتۇكحۋا سويلەي الماۋشى ەدىم، اقشا جۇمساپ اۋدارماشى ۇسىنىس ەتۋىمە تۇرا كەلەتىن، قازىر ونىك قاجەتى قالمادى"، - دەدى ول، ول اسپاننان بوستان - بوسقا شەلپەك جاۋمايتىنىن، تاما-شا تۇرمىستىك ءوز قۇلشىنىسىنىك ارقاسىندا كەلەتىنىن انا-عۇرلىم اڭعاردى.

باۋلۋ ورتالعىندا ۇيرەنگەن بىلىمدەرىنىك ارقاسىندا، مەكتەپ تاۋسقاننان كەيىنگى ابدۇعانيدىك ساۋداسى بارعان سايىن كۇسەتتەندى، "بۇرىن اۋىز جۇزىندە عانا ۋادەلەسە سالاتىنبىز، قازىر زاڭدىق سانامىز ويانىدى، ءاربىر جۇمستى تۇگەلدەي قاريدارلارمەن توقتامعا قول قويۋپ دىستەيمىز، جۇيەلى بولاندىقتان، مەنىك سەرىكتەستىگىمىزگە سەلبەستىك ورناتقىسى كەلەتىن ادامدار دا بارعان سايىن مولايدى"، - دەدى قازىرگى قىزمەت كۇيىن تىلگە تيەك ەتكەن ابدۇعانى اسا ماقتانشىپىن.

كۇيەۋىنىك وزگەرىسىن كورگەن كەلىنشەگى بۇيالىمانىك كوڭىلى جادىراپ سالا بەردى. ونى ەك اسىرلەندىرگەنى جۇبايىنىك وزىنە ءۇيىرىلىپ تۇراتىن بولاندىعى ەدى. تىلشەگە ءتىل قاتا بەرە بۇيالىم قىستىعىپ قالدى. قاسىندا تۇرعان ابدۇعانى وعان دەرەۋ قاعاز ۇرامال ۇسىندى، ونىك ءسال ىڭعايسىزدانىپ قالعانى ءبىلىنىپ تۇر.

كەزىندە ابدۇعانى ۇيىندە شارۋا دىستەمەيتىن، بۇيالىم ءبىر ءوزى بالا باعاتىن، ءۇي شارۋاسىن دىستەيتىن، سوندادا ۇنەمى تاياق جەپ، يانات ەستىپ قالاتىن. قازىر كۇيەۋى قۇددى باسقا ءبىر ادامعا وزگەرىپ قالعانداي ەدى، بۇيالىم تىلشەگە ءوزىنىك نەگە كوزىنە جاس العاندىعىنىك سەبەبىن ايتتى. بيىل 4 - ايدا بۇيالىم تاماق دىستەپ جاتقاندا ايايسىزدان ايامعان كۇيدىرىپ الىپ، شەشەسى ونى ۇيىنە الىپ قايتىپ كۇتىمدەمەكشى بولعاندا ابدۇعانى بۇعان مۇلدەم قوسلمايدى. 3 ايعا جۇرىق ۇاقىتتا ول كەلىنشەگى مەن بالالارىنا شىن نەبىلاسپەن قامقورلىق جاساپ قالماستان، ءۇي ءىشىن دە مونتازداي ەتپە جينايدى.

تۇڭعىش رەت تاماق دىستەدى، تۇڭعىش رەت كەلىنشەگىنىك كىرىن جۇدى، تۇڭعىش رەت بالاسىنا ساباق پىسقاتاتتى... وسى 3 ايدا ابدۇعانى ومىرىندەگى تالاي تۇڭعىشتاردى باستان كەشىردى. "باۋلۋدى قابىلداعانىنان كەيىن، مەن ءوزىمنىك جۇبايلىق جانە اكەلىك جاۋاپكەرشىلىگىمدى سەزىندىم، سوندايدا اق ءوزارا ءتۇوسىنىسۇدى، ءوزارا قۇرمەتتەۋدى ۇيرەندىم"، - دەيدى ابدۇعانى، قازىر قىزمەتى قارىبالاس بولسادا، ۇيىندە كەلىنشەگىنە كومەكتەسپ ءۇي شارۋاسىن دىستەيدى، بالالارىنا قامقورلىق جاسايدى.

■ العىس ايتۇدى جالعاستىرىپ، قىستاقتىڭ بىلعارى ايداق كيىم ماركاسىن جاراتامىن

ساۋداسىنىك كۇنىنەن - كۇنىگە جاقسارۋىمەن، ابدۇعانى تىركەۋگە الدىرىپ سەرىكتەستىك قۇرۇدى. ءبىراق تا ول ۇنەمى بىردەمە كەمشىل قۇساپ سەزىنەدى.

كەلىنشەگىمەن ءبىر جولعى كەڭەس قۇرۇ ساتىنده، ول شىن سىرىن اقتارادى: "وتباسى تۇرمىسىمىزدىك بارعان سايىن جاقسارۇى پارتيا مەن ۇكىمەتتىك ابزال ساياساتىنىك ارقاسى، مەن وسى مەيىر - شاپاعاتتى ونان ارى جالعاسام با دەگەن ويدامىن". ابدۇعانيدىك بۇل ويىن كەلىنشەگى قولداي كەتەدى.

ايتسەدە، نە دىستەۋ كەرەك؟ ابدۇعانى قىستاق تۇرعىندار كوميتەتىنە بارىپ قاشقار قالالىق قالا باسقارۇ مەكەمەسىنىك نازاربالىق قالاشعى بۇچا قىستاعىنا تۇسكەن "ۇعىسۇ، تىمدىلىك جاساۋ، توعىستىرۇ" قىزمەت اتەتىنىك باستىعى، ءبىرىنشى شۇجيى مامەت راشاتقا ءوزىنىك ويىن ايتادى. مامەت وعان قىستاقتا تۇسكەن قىزمەت اتەتى مەن قىستاق "ەكى كوميتەتى"نىك قىستاقتا قولمەن تىگىلەتىن بىلعارى ايداق كيىم سەلبەستىك كووپەراتيۇنى قۇرۇدى جوسپارلاپ وتىرعاندىقتارىن، سەلبەستىك كووپەراتيۇنىنە جاۋاپتى ادام قاراستىرىپ جاتقاندىقتارىن ايتادى.

"بۇل اسا تاماشا وي ەكەن"، - دەيدى ابدۇعانى كوڭىلدەنىپ. اسلىندە، بۇچا قىستاعىندا قولمەن بىلعارى ايداق كيىم تىگەتىن ءداستۇر بار ەدى. "مۇنى قىستاقتاعى ەگدە ادامداردىك بارلىعى دىستەي الادى، بۇل سىرتى سيىر تەردەسى، ءشى قوي تەرىسى بولىپ، سۇڭقتان ساقتاۋى توتەنشە كەرەمەت وزگەشە بىلعارى ەتەك"، - دەپ تانىستىردى ابدۇعانى، ايداق كيىم نەگىزىنەن التاي جانە شيزاڭ، شىعىس سولتۇستىك قاتارلى وتە سۇيىق جەرلەرگە ساتىلادى. ونىك ەسىندە قالۇنشا اكەسى دە مۇنى بىرنەشە جىل دىستەگەن ەدى.

كەيىن ابدۇعانى وتباسىلارىن ارالاپ ۇگىت جۇمسىن دىستەيدى، ەك سوڭىندا 21 وتباسىندا قىستاق تۇرعىنى سەلبەستىك كووپەراتيۇنىنە كىرۇگە ماقۇل بولادى، مۇنىك تەك جارىمنان استامى كەدەي وتباسىلارى ەدى. قىستاقتا تۇسكەن قىزمەت اتەتىنىك كومەكتەسپ سايكەسۇىمەن، يەن جاتقان ءبىر الاڭا زاۋلاعان ءۇيى تۇسەتىن بولادى. بيىل 5 - ايدا بۇچا قىستاعى قولمەن تىگىلەتىن بىلعارى ايداق كيىم سەلبەستىك كووپەراتيۇنى قۇرۇلدى.

ابدۇعانى نەگىزىنەن شيكىزات - ماتەريال ساتىپ الۇعا جانە ءونىمدى ساتۇعا جاۋاپتى بولىپ، قىستاق تۇرعىندارىن شوعىرلاندىرىپ، ءبىر تۇتاس جاساپ، ءبىر تۇتاس ساتتى، ايداق كيىمنىك بازارداعى باعاسى اۇەلگى باعاسىنان الدەقايدا جوعارى بولدى. بۇرىن قىستاق تۇرعىندارى ارىكسىز ءوز ۇيلەرىنە تىگىپ، بازارعا اپارىپ ساتاتىن نەمەسە سىرتتاعى ادامدارىنىك قىستاقتا كەلىپ ساتىپ الۇىن كۇتىپ وتىرا-تىن. بازار تۇراقتى بولماعاندىقتان دىستەيتىن ادام دا بارعان سايىن ازايىپ كەتكەن ەدى.

ءتىلشى قولمەن تىگىلەتىن بىلعارى ايداق كيىم سەلبەستىك كووپەراتيۇنىنەن مىنالاردى ۇعىستى: بۇل ارادا كاسىپتەگەن قىستاق تۇرعىندارىنىك ايلىق كىرىسى 3000 يۇاننان اسىپ، كوپشىلىكتىك تۇرمىسى بارعان سايىن جاقسارعان. الايدا، ۇزاق بولاشاقتى ويلاعان ابدۇعانى الدىڭعى ايدا عانا تاۋار ماركاسىن تىركەۋگە الدىرعان. "مەن ءتىپتى دە كوپ ۇلگىدەگى ايداق كيىم تىگۇدى جوسپارلاپ وتىرمىن، 'ءبىر بەلدەۋ، ءبىر جول' قۇرىلىسى وراپىن سۇيەنىش ەتىپ، ايداق كيىمدەرىمىزدى شەتەلگە شىعارىپ ساتىپ، قىستاعىمىزعا تاۋەلدى بىلعارى ايداق كيىم ماركاسىن جاراتامىن"، - دەدى بولاشاق جونىندە سىر شەتكەن ابدۇعانى كامىل سەنىمدەن.

اۋەلگى ماقسات پەن بورىشتى ەستە بەرىك ساقتاپ، وزىنە توڭكەرىس جاساۋ رۇحىن اسقاقتاتايىق

(باسى 1 - بەتتە)

باس شۇجي شي جينپيڭنىك "تورتكە سالىستىرۇ"، "ءتورتتى تابۇ" جونىندەگى تالاپتارىن تياناقتاندىرىپ، ماسەلەنى قادالاعالاپ، تەرەڭدەي بورشالاپ، "ءتورت تانىم"دى اناعۇرلىم كۇشەيتىپ، "ءتورت سەنىم"دى بەكەمدەپ، "ەكىنشى قورعاۋ"دى ورنداپ، تۇراقتى كوميتەت پارتيا باسشىلىق گرۇپپاسىنىك ۇيىسۇ قۇاتىن، جاۋىنگەرلىك قۇاتىن جانە باۋراۋ قۇاتىن كۇشەيتتى.

اۋتونوميالى رايوندىق حالىق قۇرىلتايى تۇراقتى كوميتەتى پارتيا باسشىلىق گرۇپپاسىنىك شۇجيى، مەڭگەرۇشى شاۋكەت يمىن جيىندى باسقاردى جانە قورىتىندى ءسوز سويلەدى.

اۋتونوميالى رايوندىق حالىق قۇرىلتايى تۇراقتى كوميتەتىنىك پارتيا باسشىلىق گرۇپپاسىنىك وسى رەڭكى ارناۇلى تاپسىرما بويىنشا شاۋكەت يمىن بيىلعى باسقاردى جانە قورىتىندى ءسوز سويلەدى.

اۋتونوميالى رايوندىق حالىق قۇرىلتايى كوميتەتىنىك پارتيا باسشىلىق گرۇپپاسىنىك ءبىرىنشى شۇجيى، ماسەلەنى قادالاعالاپ، تەرەڭدەي تالاپ ەتكەن ءبىر قاتار ماڭىزدى ماسەلەلەردى ءبىرىن-سىرا ءتۇسىندىرىپ، جوسپارلاپ، شي جينپيڭنىك جاڭا ءداۋىر جۇڭگوشا سوتسيالىزم تەورياسىن ءتۇبىرلى تەرەڭ ۇيرەنۋ، ءبىرتۇتاس ساياسي نەگىزدە ءبىرىڭعاي ويلاۋ، ءبىرتۇتاس ساياسي ءتىل قولدانۇ، ءبىرتۇتاس ساياسي ءتارتىپ ورناتۇ، ءبىرتۇتاس ساياسي ءتارتىپكە باعىنۇ تالاپتارىن ءتۇسىندىرىپ، ءبىرتۇتاس ساياسي ءتارتىپكە باعىن